

Bladsvampsbehandling – en lönsam affär!

Betrosten dominerar. Tillsammans med mjöldaggen är rosten de viktigaste bladsvamparna att ha koll på.

Mellan åren 2011 och 2021 har vi haft ett 50-tal strategiförsök mot bladsvampar i sockerbetor. Det råder inga tvivel om att insatsen lönar sig. I genomsnitt, under de åren, har exempelvis merskörden för en dubbelbehandling med Comet Pro varit 1,5 ton socker per hektar.

Det är fortfarande främst rost och mjöldagg som är de vanligaste förekommande bladsvamparna i det svenska odlingsområdet. Under enstaka år

kan också angreppen av *Ramularia* ha betydelse. *Cercospora* är mer värmegynnad och mer sällan av betydelse i vårt område. Internationellt sett är läget ett annat och *Cercospora* är på många håll bladsvamp nummer ett att hantera. Med ett varmare klimat är det inte osannolikt att *Cercospora* också kommer få en ökad betydelse i den svenska betodlingen framöver.

Aktuella produkter just nu

Det finns för närvarande tre godkända produkter mot blad-

svampar i sockerbetor. Det är klassikern Comet Pro (pyraklostrobin), Amistar Gold (azoxistrobin, difenokonazol) och så det senaste tillskottet, godkänd i februari, Revyona (mefentriflukonazol). Särskilt Comet Pro, men också Amistar Gold är försöksmässigt tämligen välprövade produkter. För Revyona finns egentligen inte så mycket data från närområdet att luta sig emot. Systerprodukten Revystar XL (mefentriflukonazol, fluxapyroxad) fanns med tillsammans med

Svampar tillsammans. Det är inte ovanligt med angrepp av både mjöldagg och rost på samma blad.

Comet Pro i försöken 2021 och i Danmark har Balaya (mefen-triflukonazol, pyraklostrobin) legat med i provning under några år.

Färskaste siffrorna först
Tittar vi tillbaka på vad som hände i bladsvampsförsöken 2021, så uppnåddes bekämp-

ningströskeln på alla platser, utom en, i början av augusti. I samband med det gjordes också den första behandlingen.

Försöksserien innehöll, förutom obehandlat, sex behandlade led. I samtliga led ingick två behandlingar, där den andra behandlingen gjordes tre veckor efter den första. För-

utom de registrerade produkterna Comet Pro och Amistar Gold fanns också Propulse respektive Revystar XL med i var sitt led.

Merskörderna av behandlingarna låg i medeltal relativt stabilt runt två ton socker per hektar.

Högst merskörd gav två halvdoser Comet Pro, även om statistiken bara skiljer den från ledet med kombinationen av full dos av Amistar Gold i första behandlingen och full dos Comet Pro i den andra.

Även behandlingsnettot, när preparatkostnaden är från-dragen merintäkten, var högst för de två halvdoserna Comet Pro och landade på ungefär 4 500 kr per hektar.

Bladsvampsförsök 2021

Led	Produkt	Tl, l/ha	Tll, l/ha
1	Obehandlat		
2	Två halvdoser Comet Pro	0,3	0,3
3	Två heldoser Comet Pro	0,6	0,6
4	Två halvdoser (Amistar Gold/Comet Pro)	0,5	0,3
5	Två heldoser (Amistar Gold/Comet Pro)	1	0,6
6	Propulse + Comet Pro	0,8+0,3	0,8+0,3
7	Revystar XL + Comet Pro	0,5+0,3	0,5+0,3

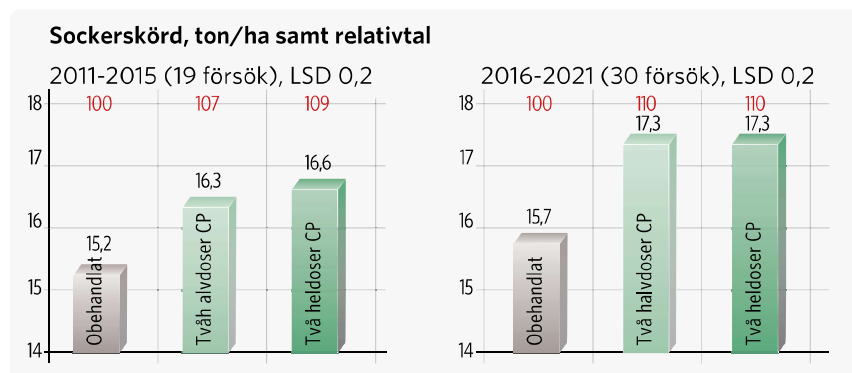
Lösamma strategier. De godkända produkterna Comet Pro och Amistar Gold prövades i olika doseringar i svampförsöken 2021. I strategier med Comet Pro testades också effekten av de ännu icke registrerade produkterna Propulse och Revystar XL.

Resultatet av en återblick

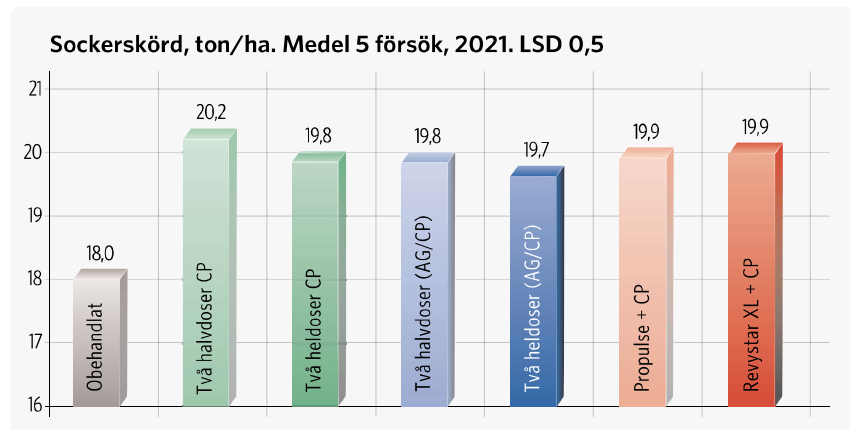
Om vi delar upp åren, som det refererades till i artikelns första mening, i två grupper: 2011–2015 respektive 2016–2021, kommer några rätt intressanta resultat upp.

Vi kan konstatera att grundskörden i obehandlat har ökat, vilket förvisso följer den allmänna positiva skördeutvecklingen i odlingen.

Det kan också konstateras att merskörden för behandling har ökat något från den första perioden till den andra. Vad som också är intressant och kanske även något förvånande är att skillnaden i skörd mellan hel och halv dos har jämnats ut. Under den senare periodens 30 försök hamnar två halvdoser Comet Pro på precis samma skördenivå som två heldoser Comet Pro. I den första perioden gav två heldoser Comet Pro däremot två procentenheter högre skörd än motsvarande halvdoser. Fortfarande är det dock så att bekämpningseffekten på bladen är bättre med den högre doseringen än med den lägre, en skillnad som alltså inte visar sig i en högre merskörd.

Utveckling av effekt. Vid en jämförelse mellan de två tidsperioderna 2011–2015 och 2016–2021 syns en något högre relativ merskörd för behandling i det senare tidsintervallet. Något förvånande försvinner samtidigt skillnaden i merskörd mellan hel och halv dosering av Comet Pro. Relativtalen är siffrorna i rött ovanför respektive stapel.

Tydlig merskörd. Alla behandlade led gav en tydlig merskörd på runt två ton socker per hektar. Allra vassast var, kanske något förvånande, två halvdoser Comet Pro.

Strategi i årets odling

Det kan konstateras att vi har tillgång till svampprodukter som är effektiva, som skapar både en ökad odlingssäkerhet och en ökad lönsamhet i odlingen. Det är bra att det testas nya produkter, särskilt med tanke på resistensrisken hos främst mjöldagg och *Cercospora*, men skördemässigt hänger dagens produkter fortfarande bra med i jämförelse. För att bevara effekten är rekommendationen att växla preparat mellan behandlingstillfällena.

Över åren har svampbehandlingen i sockerbetor gått från att vara en måttligt prioriterad insats i en tid med mycket an-

nat på schemat till en högt prioriterad dito, med synnerligen tydlig lönsamhet. Doseringen, ser vi av försöksresultaten, är inte den viktigaste frågan. Däremot är timingen, särskilt för den första insatsen, högst avgörande. Bekämpningströskeln med minsta lilla angrepp på 1 av 33 blad från mitten av juli får helt enkelt inte missas.

Likasa är det i flertalet försök två behandlingar som gett det bästa resultatet. Frågan kring antalet behandlingar är inget som fanns med i försöken 2021, men är undersökt tidigare.

Önskas en något ökad flexibilitet i tid mellan första och andra behandlingstillfället kan en högre dosering väljas i första. Strävan bör ändå vara att återkomma med den andra behandlingen ungefär tre veckor efter den första insatsen.

Följ bladsvampsbevakningen i Nordic Sugars odlarportal och i mobilappen och prioritera bevakningen av svampläget i dina fält. Det är väl betalda timmar!

Rikard Andersson
NBR Nordic Beet Research